

DOI [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-21\(50\)-10-23](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-21(50)-10-23)
УДК 377.8

Волик Олена Юріївна,

кандидат педагогічних наук,
викладач психолого-педагогічних дисциплін;
голова циклової комісії шкільної педагогіки та психології
Педагогічного фахового коледжу
КЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради.
Запоріжжя, Україна.

 <https://orcid.org/0000-0002-0778-2231>
volykelena@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ

Анотація. Статтю присвячено виявленню організаційно-педагогічних умов формування проєктної компетентності у студентів педагогічних коледжів. Визначено та проаналізовано поняття «умова», «педагогічна умова», встановлено зв'язок освітньої діяльності та шляхів формування проєктної компетентності майбутніх вчителів початкової школи у педагогічному коледжі. Обґрунтовано, що ефективність формування проєктної компетентності студентів педагогічних коледжів залежить від урахування організаційних та педагогічних умов. Охарактеризовано такі організаційно-педагогічні умови: освітнє середовище педагогічного коледжу, створення мобільного робочого місця для майбутнього педагога, функціонування педагогічної лабораторії та її постійне осучаснення, забезпечення педагогічного коледжу висококваліфікованими педагогічними кадрами, практико орієнтована спрямованість підготовки студентів, організація у студентів позитивної мотивації до оволодіння майбутньою професією, оновлення змісту навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін на засадах діяльнісного та компетентнісного підходів. З'ясовано вплив модернізації системи викладання і створення інноваційного освітнього середовища на особистість студента та його подальше професійне зростання. Встановлено, що викладачі педагогічних коледжів у переважній більшості мають достатній рівень розуміння змісту освіти, водночас не вміють організувати освітній процес з урахуванням практико орієнтованих технологій навчання. Встановлено, що форми та методи викладання у педагогічному коледжі мають певні проблеми та

потребують осучаснення. Доведено, що сучасний педагогічний коледж потребує зміни ролі викладача під час освітнього процесу, зміни взаємодії під час аудиторної та самостійної роботи зі студентом, впровадження нових технологій викладацької діяльності, що у сукупності, призведе до активного та свідомого формування проєктної компетентності у студентів в умовах коледжу.

Ключові слова: коледж; організаційно-педагогічні умови; проєктна компетентність; підготовка; умова.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Стандартом фахової передвищої освіти України: освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 013 Початкова освіта, від 13.07.2021 [8] передбачено підготовку фахівця здатного вирішувати типові спеціалізовані задачі початкової освіти. Стандарт передбачає основні поняття теоретичного змісту, а саме: початкова освіта, навчання, виховання, розвиток дітей молодшого шкільного віку; освітній процес у початковій школі, здоров'язберезувальне освітнє середовище, дитиноцентризм, демократизм, академічна доброчесність, індивідуальний підхід. Також Стандартом передбачено перелік компетентностей випускника. Однією із спеціальних компетентностей є здатність до планування, моделювання, конструювання, проєктування, організації освітнього процесу в початковій школі [8].

Аналізуючи зміст проєкту «Нова українська школа», головною метою якої є створити школу, в якій буде приємно навчатись дітям і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається традиційно, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті. У Новій школі зростає частка проєктної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі.

Це зумовлює потребу підготовки у закладах фахової передвищої освіти значної генерації вчителів початкової школи здатних здійснювати професійну діяльність на нових засадах, проєктувати відповідне освітнє середовище закладу початкової освіти, проєктувати освітній процес у гармонійному поєднанні всіх передбачених суспільством вимог.

Не зважаючи на широке коло досліджених аспектів підготовки майбутніх вчителів початкової школи у контексті реформування освітньої системи на всіх рівнях, наявність деяких теоретичних і методичних напрацювань, проблема формування проєктної компетенції майбутніх вчителів ще вивчена недостатньо.

Усе більшої актуальності набуває дослідження організаційно-педагогічних умов формування проєктної компетентності майбутніх вчителів початкової школи. Адже, вони прийматимуть активну участь у формуванні проєктної компетентності своїх вихованців, будуть впроваджувати діяльнісний підхід у професійній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні питання формування різних компетентностей у процесі професійної підготовки майбутніх учителів висвітлювали українські вчені: А. Алексюк, М. Євтух, І. Зязюн, Н. Муранова, О. Пехота, О. Семенов, С. Сисоєва та інші.

Дослідженню проєктної діяльності, проєктних умінь приділено увагу в розвідках зарубіжних науковців Д. Розена (D. Rosen), Ф. Стоулена (F. Stoller), С. Хайнса (S. Haines) та інших.

Низка дослідників-педагогів вивчали проблеми формування проєктної компетентності майбутніх фахівців різних галузях в умовах вищої школи (А. Нікуліна, І. Осадча, О. Купенко та ін.). Так О. Купенко характеризує педагогічну систему формування проєктної компетентності майбутніх бакалаврів соціальної роботи як таку, «що реалізує в собі властивості синергетичної системи (розширення кола суб'єктів системи – викладач, студент, студентська група, лідер студентської групи, роботодавець, клієнти соціальної роботи – та забезпечення динаміки через студентське самоврядування, комбінування групової та індивідуальної навчальної діяльності), а також властивості системи управління (цілеспрямованість, надання орієнтувальної основи дії та забезпечення різних типів впливів – прямого управління, співуправління та самоуправління)» [5, с. 128].

Українськими вченими проаналізовані практики формування проєктної компетентності, використання проєктних методів і технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців (О. Біла, І. Гонтаренко, Л. Романовська, Л. Ребуха, Г. Слозанська). Виявлено, що досвід впровадження проєктної діяльності у процес підготовки включає не лише розроблення здобувачами освіти соціальних й освітніх проєктів, а й їх реалізацію та аналіз результатів. Відзначаючи вагомий внесок науковців у вивченні різних аспектів проблеми формування проєктної компетентності майбутніх вчителів початкової школи, слід зазначити, що питання виокремлення організаційно-педагогічних умов розглянуто недостатньо. Отже зараз існує актуальна потреба в їх визначенні, аналізі й характеристиці.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті полягає у визначенні організаційно-педагогічних умов

формування проєктної компетентності у студентів педагогічних коледжів.

Для досягнення мети було поставлено такі **завдання**: схарактеризувати розуміння проєктної компетентності; визначити організаційно-педагогічні умови формування проєктної компетентності; схарактеризувати визначені умови.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

Розгляд зазначеної проблеми розпочнемо із тлумачення основних понять. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття «умова» розглядається як необхідна обставина, що сприяє утворенню, здійсненню чого-небудь, або ж особливість реальної дійсності за якої відбувається що-небудь [1].

У Філософському енциклопедичному словнику під поняттям «умова» розуміють суттєвий компонент об'єктів, за необхідної наявності якого існує дане явище. Умови поділяють на достатні та необхідні. Достатніми є комплекс умов, що обумовлюють існування певного явища. Необхідними вважаються лише ті, які зустрічаються кожного разу серед достатніх умов, коли має місце зумовлене явище [3]. Науковці поділяють також умови на внутрішні (фізіологічні і психічні властивості організму людини) і зовнішні (оточення та середовище, в якому людина живе і розвивається).

Зважаючи на педагогічне спрямування дослідження, поняття «організаційно-педагогічна умова» у контексті нашого дослідження розуміємо як сукупність обставин, причин та чинників, які впливають на появу і динаміку тих чи інших особливостей процесу формування проєктної компетентності у студентів педагогічних коледжів.

Проєктна діяльність, на думку І. Гонтаренко, відображає реалізацію особистісно-орієнтованого підходу в освіті, сприяє розвитку в студентів пізнавальної самостійності, творчого мислення, наполегливості, формує вміння самостійно конструювати власні знання й орієнтуватися в інформаційному просторі, визнає унікальність та самобутність кожної особистості, забезпечує спрямованість на кінцевий результат, що дозволяє студентам будувати власну освітню траєкторію [2]. Ми б ще доповнили, що проєктна діяльність обумовлена компетентнісним підходом.

Таким чином, проєктна компетентність майбутнього педагога нами визначена як комплексний результат навчання та педагогічної практики в умовах педагогічного коледжу, що дозволяє студентові вмотивовано розробляти та реалізовувати освітні, соціальні проєкти.

У зв'язку з цим, формування проектної компетентності майбутнього педагога розглядається як набування знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, які дозволять усвідомлено, відповідально й ефективно реалізовувати проектну діяльність, що зумовлює утворення якісної проектної компетентності майбутнього фахівця.

На нашу думку, для формування проектної компетенції майбутніх вчителів в умовах педагогічного коледжу, варто застосовувати різноманітні технології навчання: особистісно орієнтовані, інтеграційні, інформаційні, творчо-креативні, професійно-ігрові, тренінгові, діалогово-комунікаційні, кейс-технології, технології розвивального навчання тощо. Водночас важливо приділити увагу організації практико-орієнтованого навчання студентів у закладах фахової перед вищої підготовки, безпосередньо у педагогічних коледжах.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

У процесі виконання дослідження було використано комплекс теоретичних методів: аналіз нормативних документів та педагогічної літератури; узагальнення, порівняння висновків науковців щодо визначення організаційно-педагогічних умов; систематизація отриманих результатів теоретичного аналізу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESULTS OF THE RESEARCH

Узагальнюючи праці сучасних науковців [4], [5], [6], [7], [9] виокремимо організаційно-педагогічні умови формування проектної компетентності у студентів педагогічних коледжів та надамо їх характеристику. Відзначимо, що ефективність формування проектної компетентності майбутніх вчителів початкової школи залежить від створення спеціальних організаційних та педагогічних умов.

Організаційні умови полягають у: створенні відповідного освітнього середовища, наявності мобільних робочих місць (легко трансформуються для парної, групової роботи і навпаки); наявності оснащення педагогічної лабораторії; наявності висококваліфікованих педагогічних кадрів.

До педагогічних умов варто віднести: наближення освітньої діяльності до реалій майбутньої професії через впровадження в освітній процес нових педагогічних технологій, сучасної системи та форми викладання (тьюторська технологія навчання), зміну ролі педагога відповідно до концепції Нової української школи (не як єдиного

наставника та джерело знань, а як коуча, фасилітатора, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини); посилення ролі практичної підготовки з метою оволодіння досвідом здійснення майбутньої професійної діяльності, зміну форми проведення лекційних занять на практичні (активне використання кейс-технологій, технології розвивального навчання); наявність позитивної мотивації студентів до оволодіння майбутньою професією; проектування змісту навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін на засадах компетентісного підходу; доповнення навчальних дисциплін відповідними темами, що забезпечать інтеграцію теоретичних знань, вироблення та вдосконалення проектних умінь і навичок змісту дисциплін з циклу професійної підготовки «Основи педагогічної професії», «Теорія і методика виховання», «Дидактика початкової школи», «Психологія», «Актуальні проблеми початкової освіти», «Нові освітні технології», «Теорія та методика розвивального навчання», «Технології розвитку критичного мислення»; оновлення змісту педагогічної практики студентів за рахунок розширення тематики та реалізації пошуково-дослідницьких завдань; проведення консультацій, круглих столів, зустрічей, практичних семінарів із залученням викладачів початкової школи, які впроваджують проектну діяльність на заняттях з молодшими школярами.

Узагальнимо визначені вище умови і детально розглянемо кожен з них. У контексті нашого дослідження освітнє середовище педагогічного коледжу як основну організаційно-педагогічну умову розуміємо як специфічно організований гнучкий, відкритий, соціально насичений, динамічний простір, що стимулює професійний саморозвиток майбутніх учителів початкової школи. Створення відповідного освітнього середовища передбачає новий простір, як безпосередньо просторовий, так й інформаційний. У цьому просторі виникають нові цілеспрямовані взаємодії між студентами та викладачами.

Л. Макар під освітнім середовищем визначає природне і штучно створене соціокультурне оточення людини, яке включає зміст і різні засоби освіти, що забезпечують продуктивну діяльність студентів і спрямовують процес розвитку особистості за допомогою створення сприятливих для цього умов [6].

В. Рибалка стверджує, що проектно орієнтована технологія розвитку і функціонування освітянського осередку «конкретизується, концентрується, зокрема в алгоритмі його роботи, у сценарії тренінгу побудови і функціонування такого осередку на демократичних засадах» [7, с. 131].

Отже, освітнє середовище педагогічного коледжу розуміємо як цілісну, сучасну систему формувальних впливів з організаційно-методичними, особистісно-орієнтованими, змістово-технологічними структурними компонентами.

Наголосимо, що значну увагу слід приділити саме організації інноваційного освітнього простору педагогічного коледжу. З одного боку це буде оснащення певного середовища. Наприклад, оснащення окремої аудиторії педагогічного коледжу або актовій зали тощо, а з іншого – створення у коледжі цілісної педагогічної системи з новітніми ідеями та сучасними технологіями.

Цікавим є те, що перед коледжем постає необхідність щодо створення мобільних робочих місць для студентів. Це викликано вимогами Нової української школи до учнівського середовища. У Новій школі крім класичних варіантів, буде використано новітні, наприклад, мобільні робочі місця, які легко трансформувати для групової роботи. Виділятимуться окремі приміщення з відкритим освітнім простором. Для того, щоб майбутні вчителі початкової школи могли вільно та на високому рівні організувати це у своїх навчальних кабінетах, створити сучасний освітній простір, завдання фахового педагогічного коледжу полягатиме у створенні відповідного освітнього середовища у межах власних територій. Тільки на особистому прикладі педагогів, на прикладі оснащення та використання новітнього середовища, майбутній педагог оволодіє відповідними компетентностями. Створення мобільного робочого місця для майбутнього педагога є необхідною організаційно-педагогічною умовою формування проектної компетентності під час навчання..

Наступною організаційно-педагогічною умовою є функціонування педагогічної лабораторії та її постійне осучаснення. Така лабораторія виступатиме творчим осередком для кожного студента. За допомогою її існування, буде вирішена низка проблем та завдань підготовки майбутніх педагогів: методичне забезпечення студентів, дидактичне забезпечення на виробничу практику, зразки дидактичного забезпечення на переддипломну практику та на подальшу педагогічну діяльність, надання можливості творчого пошуку та зростання, оволодіння сучасними технологіями, індивідуальний підхід до кожного студента, надання можливості до самоаналізу, саморозвитку і формування проектної компетентності.

Останньою організаційно-педагогічною умовою є забезпечення коледжу висококваліфікованими педагогічними кадрами. Якість освіти може бути забезпечена лише якісною організацією навчального процесу

викладачами-професіоналами.

Слушним, на наш погляд, є твердження В. Кременя про те, що не можна піднести освіту на вищий щабель, не віддавши належного її ключовій фігурі – викладачу, який має володіти не тільки своїм предметом, а й уміти орієнтуватися у відповідній галузі знань, здійснювати інтеграцію в рамках суміжних дисциплін, будувати навчальні плани, формувати у студентів навички самоосвіти. Все це під силу педагогу як творчій індивідуальності. Викладач такого рівня професіоналізму бачить особистісний сенс всього, що відбувається в процесі його професійної діяльності [4].

За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями. Це свідчить про те, що викладачі фахових педагогічних коледжів вже повинні відповідати цим вимогам за для формування конкурентоспроможної особистості свого студента та випускника. Сучасний педагог має оволодіти новітніми технологіями навчання та активно впроваджувати їх у своїй професійній діяльності. Активно відвідувати семінари, вебінари, творчі зустрічі, конференції з питань розвитку та осучаснення освіти та освітнього процесу в цілому.

Педагогічна умова яка полягає у наближенні освітньої діяльності до реалій майбутньої професії через впровадження в освітній процес нових педагогічних технологій, сучасної системи та форми викладання (тьюторська технологія навчання), зміну ролі педагога відповідно до концепції Нової української школи (не як єдиного наставника та джерело знань, а як коуча, фасилітатора, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини) вимагає від педагогічного коледжа насамперед викладача, спроможного впроваджувати сучасні системи викладання, змінюватись та трансформуватись під вимоги сьогодення. Для того, щоб випускник педагогічного коледжу відповідав вимогам Нової школи, викладач повинен надати приклад нових ролей педагога. Продемонструвати під час викладання лекційних та практичних занять класичні підходи до викладання та сучасні системи. Бути для студентів наставником, коучем, фасилітатором, тьютором, модератором, відповідно до поставленої мети заняття. Для більш глибокого усвідомлення студентами тієї чи іншої ролі педагога, бажано пояснювати та аналізувати відповідну роль під час її безпосереднього вживання на парі. Тільки особистий приклад викладача є запорукою майбутнього успіху студента під час професійної діяльності.

Практико орієнтована спрямованість підготовки студентів, посилення ролі практичної підготовки для здійснення майбутньої професійної діяльності. Така підготовка характеризується зміною форми проведення лекційних занять, використанням на лекціях кейс-технологій, технології розвивального навчання. Це є наступною організаційно-педагогічною умовою.

Зміна традиційної форми викладання на практико-орієнтоване навчання є першою вимогою державних освітніх реформ. У Новій школі зростає частка проєктної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі. Діяльнісний підхід закладається в основу освітнього процесу. Для набуття необхідного досвіду у майбутніх вчителів та формування професійних компетентностей, протягом навчання, викладачами коледжу, повинно бути створено відповідне освітнє середовище. Особливостями цього середовища стане максимальне насичення практичними формами роботи, наскрізне використання діяльнісного підходу, проблемно-пошукових методів навчання, проєктних і кейс технологій, технології розвивального навчання.

Під час проведення лекції студент буде залучатися до активної взаємодії, суб'єкт-суб'єктні відносини, і не тільки у зв'язку студент – викладач, а й студент – студент. Під час пар здобувачі освіти повинні поринати у проблемні ситуації, невирішені питання та задачі, які перед ними штучно створює викладач. Освітня діяльність студента полягатиме у самостійному пошуку необхідної інформації, шляхів вирішення певної ситуації та педагогічних задач. Групова та парна роботи повинні стати провідними формами під час аудиторних годин. Колективне обговорення, доведення власної думки, виявлення та виправлення власних та спільних помилок призведе до формування критичного мислення студентів, активного саморозвитку та професійного зростання. Практична робота під час пар створить відчуття повного занурення у обрану професією, допоможе швидше встановити зв'язок між теоретичним матеріалом та майбутньою педагогічною діяльністю.

За допомогою практико-орієнтованих технологій під час викладання у педагогічному коледжі майбутній учитель зможе готувати власні авторські навчальні програми, власноруч обирати підручники, методи, стратегії, способи і засоби навчання; активно виражати власну фахову думку, бо матиме відповідний практичний досвід під час навчання. Держава гарантуватиме йому свободу від втручання у професійну діяльність, а за умовами Нової української школи такому творчому та відповідальному вчителю, який постійно працює над собою, буде надано академічну свободу. І це буде основним критерієм конкурентоспро-можності випускника

педагогічного коледжу. Наступною узагальненою організаційно-педагогічною умовою є організація у студентів позитивної мотивації до оволодіння майбутньою професією. Важливість і необхідність зазначеної умови залежить від особливостей та специфіки педагогічної діяльності. Робота вчителя початкових класів пов'язана зі складними умовами: кримінальна відповідальність за учнів під час освітнього процесу, постійна взаємодія із дитячим та батьківським колективом, відсутність часових обмежень робочого часу (методична робота, робота класного керівника), швидке педагогічне вигорання, психологічне навантаження. Крім того, різні складні сімейні ситуації вихованців, необхідність індивідуального підходу до кожної дитини та її батьків, потребують від майбутнього вчителя початкової школи певної кмітливості, стресостійкості, творчості та великого бажання працювати в педагогічній сфері. Отже, наявність компонента мотивації є невід'ємним складником у професійному становленні студента педагогічного коледжу. Однією із перших та важливих функцій викладача є стимулювання позитивної мотивації студента, забезпечення індивідуального, особистісно зорієнтованого підходу до кожного.

Останньою організаційно-педагогічною умовою є оновлення змісту навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін на засадах діяльнісного та компетентнісного підходів. Викладачам педагогічного коледжу необхідно вносити доповнення до змісту дисциплін з циклу професійної підготовки відповідними темами з метою забезпечення інтеграції теоретичних знань до майбутньої педагогічної діяльності, вироблення та вдосконалення проектних умінь і навичок. Вважаємо що такого доповнення потребують такі навчальні дисципліни: «Основи педагогічної професії», «Теорія і методика виховання», «Дидактика початкової школи», «Психологія», «Актуальні проблеми початкової освіти», «Нові освітні технології», «Теорія та методика розвивального навчання», «Технології розвитку критичного мислення. Важливим також є оновлення змісту педагогічної практики за рахунок розширення тематики та способу реалізації пошуково-дослідницьких завдань; проведення консультацій, круглих столів, зустрічей, практичних семінарів із залученням викладачів початкової школи, які впроваджують проектну діяльність на робочому місці.

Стандартом фахової передвищої освіти України [8] зазначено вимоги до інтегральної компетентності, загальних компетентностей та спеціальних фахових компетентностей відповідно до зазначеної спеціальності. Формування цих компетентностей відбувається під час

теоретичного та практичного вивчення навчальних дисциплін та під час самостійної роботи студента. Навчальним планом, навчальними програмами, робочими програмами навчальних дисциплін відображається компетентнісні засади підготовки фахівців.

На нашу думку, компетентнісні засади підготовки фахівців також повинні мати своє відображення у комплексі навчально-методичного забезпечення викладаємих навчальних дисциплін. Всі матеріали повинні мати відповідні завдання, форми та методи роботи, технології для формування проектної компетентності. Ретельний підбір змісту навчального матеріалу, вправ, завдань, розроблення робочих зошитів, унаочнення теоретичного матеріалу, використання дидактичних матеріалів, підсилить практичну орієнтованість освіти, роль досвіду, умінь практично реалізовувати знання та сформує проектну компетентність.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

У результаті теоретичного аналізу встановлено, що формування проектної компетентності у студентів педагогічних коледжів можливе через створення організаційно-педагогічних умов, які змінять та урізноманітнять освітнє середовище педагогічного коледжу. Аналіз формування проектної компетентності майбутніх педагогів у педагогічному коледжі демонструє, що переважають практики організації проектної діяльності студентів лише щодо реалізації освітніх проектів, проте слід ще організовувати впровадження цих проектів, виходячи за межі навчальної аудиторії та простору закладу освіти.

Перспективи подальших досліджень. Представлені результати досліджень є початковою ланкою у розробленні моделі підготовки сучасного вчителя в контексті європеїзації на основі визначених організаційно-педагогічних умов формування проектної компетентності. У подальшому необхідно приділити увагу вивченню с кладових проектної компетентності вчителя початкової школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] В. Бусел, *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ, Україна: Ірпінь, 2005.
- [2] І. С. Гонтаренко, «Формування проектної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін засобами інтернет-ресурсів», дис.

канд. наук. Харків, 2016.

- [3] Л. Ильичев, *Философский энциклопедический словарь*. Москва, Россия, 1983.
- [4] В. Г. Кремень, «Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи», *Професійна освіта: педагогіка і психологія: Польсько-український, Українсько-польський щорічник*, № 2, с. 16–17, 2000.
- [5] О. В. Купенко, «Обґрунтування концепції формування проектної компетентності майбутніх бакалаврів соціальної роботи», *Інноваційна педагогіка*, № 26, с. 124–129, 2020.
- [6] Л. М. Макар, «Сутність освітнього середовища в педагогічному процесі», *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, Вип. 30(83), с. 229–236, 2013.
- [7] В. Рибалка, «Психопедагогіка проектної діяльності осередку територіальної громади в умовах децентралізації», *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, № 20(2), с. 125–133, 2021.
[https://doi.org/10.35387/od.2\(20\).2021.125-133](https://doi.org/10.35387/od.2(20).2021.125-133)
- [8] Стандарт фахової передвищої освіти України: освітньо-професійний ступінь. Фаховий молодший бакалавр, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 013 Початкова освіта. Київ: МОН України, 2021, 18 с.
- [9] N. Nychkalo, N. Muranova, O. Voliarska, N. Paziura, «Prognostic aspect of educational communications in digital society», *Information Technologies and Learning Tools*, Vol. 80, No 6, p. 113–126, 2020. DOI:10.33407/itlt.v80i6.4063

ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE PROJECT COMPETENCE FORMATION OF TEACHER TRAINING COLLEGES STUDENTS

Olena Volyk,

PhD in Pedagogy,

Pedagogical Vocational College Khortytsia National Academy.

Zaporozhye, Ukraine.

 <https://orcid.org/0000-0002-0778-2231>

volykelena@gmail.com

Abstract. The article is devoted to the identification of organizational and pedagogical conditions for the formation of project competence of students of pedagogical colleges. The concepts "condition" and "pedagogical condition" are defined and analyzed, the connection between educational activity and ways of project competence forming of future

primary school teachers in the pedagogical college is established. It is substantiated that the effectiveness of students' project competence formation depends on taking into account organizational and pedagogical conditions. The following organizational and pedagogical conditions are characterized: the educational environment of the pedagogical college, the creation of a mobile workplace for the future teacher, the functioning of the pedagogical laboratory and its constant modernization, the provision of the pedagogical college with highly qualified pedagogical staff, the practically oriented orientation of student training, the organization of positive motivation to master the future profession, updating the content of educational and methodological support of educational disciplines on the basis of activity and competence approaches. The influence of the modernization of the teaching system and the creation of an innovative educational environment on the personality of the student and his further professional growth has been clarified. It was established that teachers of pedagogical colleges in the vast majority have a sufficient level of knowledge in understanding the content of education, but at the same time they do not know how to organize the educational process taking into account practically oriented learning technologies. It was established that the forms and methods of teaching in the pedagogical college have certain problems and need to be modernized. It has been proven that a modern pedagogical college needs to change the role of the teacher during the educational process, change the interaction during the classroom and independent work with the student, the introduction of new technologies of teaching activity, which in aggregate will lead to the active and conscious formation of project competence among students.

Keywords: college; organizational and pedagogical conditions; project competence; training; condition.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] V. Busel, *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy*. Kyiv, Ukraina: Irpin, 2005.
- [2] I. S. Hontarenko, «Formuvannia proektnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv humanitarnykh dystsyplin zasobamy internet-resursiv», *dys. kand. nauk*. Kharkiv, 2016.
- [3] L. Il'ichev, *Filosofskij enciklopedicheskij slovar'*. Moskva, Rossiya, 1983.
- [4] V. H. Kremen, «Systema osvity v Ukraini: suchasni tendentsii i perspektyvy», *Profesiina osvita: pedahohika i psykholohiia*: Polsko-

- ukrainskyi, Ukrainsko-polskyi shchorichnyk, № 2, s. 16–17, 2000.
- [5] O. V. Kupenko, «Obgruntuvannia kontseptsii formuvannia proektnoi kompetentnosti maibutnikh bakalavriv sotsialnoi roboty», *Innovatsiina pedahohika*, № 26, s. 124–129, 2020.
- [6] L. M. Makar, «Sutnist osvithnoho seredovysshcha v pedahohichnomu protsesi», *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, Vyp. 30(83), s. 229–236, 2013.
- [7] V. Rybalka, «Psykhopedahohika proiektnoi diialnosti oseredku terytorialnoi hromady v umovakh detsentralizatsii», *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy*, № 20(2), s. 125–133, 2021.
[https://doi.org/10.35387/od.2\(20\).2021.125-133](https://doi.org/10.35387/od.2(20).2021.125-133)
- [8] Standart fakhovoi peredvyshchoi osvity Ukrainy: osvithno-profesiinyi stupin. Fakhovy molodshyi bakalavr, haluz znan 01 Osvita/Pedahohika, spetsialnist 013 Pochatkova osvita. Kyiv: MON Ukrainy, 2021, 18 s.
- [9] N. Nychkalo, N. Muranova, O. Voliarska, N. Paziura, «Prognostic aspect of educational communications in digital society», *Information Technologies and Learning Tools*, Vol. 80, No 6, p. 113–126, 2020.
DOI:10.33407/itlt.v80i6.4063

*Стаття надійшла до редакції
05 вересня 2022 року*